GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 34.

We Srzodę Dnia 26. Kwietnia 1797.

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommissyi Gallicyi zachodniey.

Prawidła względem wygubienia drapieżnych Zwierząt.

W celu doprowadzenia do skutku w iak nayprędszym czasie wygubienie Arcy-szkodliwych tak ludziom iak i bydlęciu drapieżnych zwierząt to iest Niedźwiedzi i Wilków w Gallicyi zachodniey; dozwolono podług naywyższego nadwornego dekretu de dato 17 stycznia, iż każdy, ktoby się w niżey opisany sposób dowodnie wykazał, iako że w granicach Gallicyi zachodniey iedno z tych drapieżnych zwierząt to iest Wilka lub Niedźwiedzia ubił, otrzyma w nadgrodę takowego ubicia czerwony złoty ieden poiedynczy.

Na odebranie dopiero rzeczoney nadgrody kładą się nastempuiące kondycye:

1. Każdy, człowiek, któryby podobney nadgrody żądał, powinien dowieść zaświadczeniem gruntowey lub mieyskiey zwierzchności alboteż od przełożonego parafii własney, iż to zwierzę prawdziwie w granicach zwierzchności mieyscowey upolowane było; w tym zaświadczeniu powinno bydź wyrażone mieysce, gdzie, tudzież i dzień w którym to drapieżne zwierze ubite zostało.

2. Powinna bydź świeża skura ubitego drapieżnego zwierza do urzędu cyrkułowego przyniesiona i temuż urzędowi wraz z zaświadczeniem w pierwszym §. przepisanym pokazana.

3. Za żywo-schwytane, drapieżne zwierzę wydana będzie nadgroda wyżey wyznaczona w ten czas tylko, gdy też zwierze w przytomności urzędu zabite będzie.

4. Mięso wraz z skurą takowego zwierza zatrzyma dla siebie ten, który ie upolował, przytrzyma się tylko w urzędzie cyrkułowym każdą razą pysk oderznięty temuż zwierzęciu na którym pieczęć cyrkułowa położona będzie; przeto, tak przełożony nad urzędem cyrkułowym iako też i kassa cyrkułowa powinny utrzymywać protokuł rozdanych nadgrod z riscontro-książką zgadzaiący się i odpowiadaiący odliczeniu takowychże zwierzęcych pyskow; i ieśliby się pokazało iż kassa cyrkułowa

więcey nadgrod rozdała iak się tych pyskow znayduie w takowym razie dopłaca officyaliści kassy cyrkułowey z własney kieszeni te więcey rozdane pieniądze; pyski zaś, ile się onych przy skontrowaniu kassy odliczy, powinny bydź w osobny zapisane protokuł który tak urząd cyrkułowy iako i kassa cyrkułowa potwierdza i tenże do urzędu kraiowego odeszlą, pyski zas zwierzęce maią bydź po każdey takowey urzędowey rewizyi natychmiast wygubione.

5. Każdy mieszkaniec kraiowy, każdy przeto człowiek myślistwem się bawiący może sobie przywłaszczyć nadgrodę powyżey rzeczona i te zaraz po okazaniu świadectwa iako że iedno z rzeczonych drapieżnych zwierząt ubił, od przełożonego urzędu cyrkułowego odebrać.

6. Chcac przyspieszyć wykorzenienie zwierzat tych drapieżnych; pozwala się każdemu kameralnemu lub prywatnemu Dominium zastawić żelaza w Lasach swych po bocznych drogach, z tą iednak ostroznością, azeby takowe żelazne sidła, końcem oddalenia wszelkiego niebespieczeństwa które niby ludzie przechodzacy podpasc mogli, wyraznemi znakami przestrogi opatrzone były.

7. W celu nakoniec zapobieżenia wszelkiemu potaiemnemu podsuwaniu, z kad wynika, iż nadgroda wymieniona za skury takowych zwierzat lubo zagranica upolowanych do urzędu iednak cyrkułowego przyniesionych, nie słusznie by odebrana bydź mogła, powinny przeto urzędy celne pod czas rewizyi celney, pyski Niedźwiedzi lub Wilków na granicę przynoszących natychmiast oderznąć, tak iednak, aby przez to oderznięcie handel zadney nieponiosł szkody pyski zaś tychze zwierząt powinny bydź od czasu do czasu wygubione.

W Krakowie dnia 26. Styczuia 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny
Kommissarz.

Jan Edler von Platzer.

Z Wiednia d. 18. *Kwietnia*

Nadzwyczayny dodatek do Wiedeńskiey gazety Nru: 30. *W poniedziałek d.* 17 *Kwietnia* 1797.

Odniesione pomyślności jenerała barona Loudon w Tyrolu są dowodem nayświększego męztwa iego korpusu i wspieraiących go kraiowych mieszkańców. — Podług nadeszłey dziś sztafetą z Trydentu d. 12 od tego jenerała wiadomości, wypędził bowiem nieprzyiaciela z Roveredo, Torbole i Riva i te mieysca osadził. W tey okazyi zdobył na nieprzyiacielu wiele magazynow, ieden prochowy magazyn, 12 armat i 400 niewolnika.

Podług rapportów iego forpocztów cofa się nieprzyiaciel ku Rivoli nazad. Jenerał baron Loudon zapewnia, iż będzie się starał z odniesionych tych korzyści ile tylko będzie można korzystać.

Jedynasty nadzwyczayny dodatek do Wiedeńskiey gazety Nru: 31. *W piatek d.* 21. *Kwietnia* 1797.

Pułkownik Casimir od Karlstadtskiego Szluiner regimentu odebrawszy nieprzyiacielowi nazad miasto i port Fiume, popierał daley swoie zwycięztwa i d. 14 rowno ze dniem attakował ze 2ch stron nieprzyiaciela, to iest przy Dornick na drodze od Laybach i w Tryeście. Przy Dornick 20

stał nieprzyiaciel ze strat... ...ku zabitych, wielu ranionych i 30 w niewolą zabranych, między ktoremi iest ieden raniony kapitan ku Adelsberg odparty, zkąd śpieszno na Prewald i Wippach się cofnął. W tey okazyi utracił 8 funtową armatę 2 ammunicyyne wozy z zaprzęgiem. My nie utraciliśmy iak 5 ludzi w zabitych i 16 w ranionych.

Tegoż samego d. 14 został Tryest nieprzyiacielowi nazad wydarty, i znaleziono tam w merkuryuszu, zbożu, kupieckich towarach i innych rzeczach, ktore nieprzyiaciel częścią zabrał, częścią tam sprowadził w wartości 2 mill:; oprocz tego 2 nieprzyiacielskie armaty zdobyto.

W nadziei iż Tryest ieszcze w nieprzyiacielskich ręku się znayduie, weszło do tamteyszego portu 22 skrzyń pieniędzy dla nieprzyiacielskiey armii, ktore natychmiast pułkownik Casimir zabrać i na ląd wysadzić rozkazał.— Wspomniony pułkownik umowione krotkie zawieszenie broni między obiema armiami dopiero d 14 o godzinie 11 przed połuduiem gdy iuż powyższe działania ukończone zostały odebrał.

Z Paryza d. 6. Kwietnia.

Jenerał Buonaparte idąc wciąż za swoim planem pomyka się ku Wiedniowi. Woienne zdarzenia są teraz nad zwyczay częste. O to iest teraznieyszy urzędowny raport.

List jenerała Buonaparte do Dyrektorya tu, zgłowney kwatery Gorycyi d. 5 Germinal (25 Marca.)

Obywatele Dyrektorowie! Doniosłem wam ostatnim moim kuryerem, iż iedna kolomna armii Arcy Xcia Karola między dywizyą jenerała Mafseny, który w Tarvis stał, i między dywizyą jenerała Guieux zamkniętą została; ostatnia dywizya stanąwszy w Caperetto wypędziła tę kolomnę przed siebie w gorę.

Potyczka przy Tarvis.

Jenerał Mafsena stanąwszy w Tarvis był od nieprzyiacielskiey dywizyi od Klagenfurtu na pomoc zamknięty Austryackiey kolomnie przybyłey attakowany. Po uporczywey nader walce, odparł tę nieprzyiacielską kolomnę i zabrał znacznie niewolnika, między któremi iest 3 jenerałow. Cefsarscy kirafserowie, którzy od Renu przybyli bardzo wielką stratę ponieśli.

Rozprawa przy Chiusa i wzięcie tego mieysca.

Tym czasem jenerał Guieux odparł nieprzyiacielską kolomnę, którą w Pufero pobił, aż do Austryackiey Chiusa (Clause) nader dobrze uszańcowanego stanowiska, które za nader żywem attakiem i uporczywey walce wzięte zostało; jenerałowie Bon i Verdier &c. szczgólniey się w tey rozprawie dystengwowali. Jenerał Kables (Koblöfs) bronił sam w 500 grenadyerow Chiusy. Podług woiennego prawa te 500 ludzi powinny były wyciętemi bydź; lecz Francuzka armia nie zna tego barbarzyńskiego prawa i nigdy go ieszcze nie dokonała.

Nieprzyiacielska kolomna widząc Chiusa wziętą pospieszyła swoy marsz i wpadła w śrzodek dywizyi jenerała Mafsyny, który ią po letkiey walce całą w niewolą zabrał. 30 armat, 400 wozow z bagażami nieprzyiacielskiey armii, 5000 ludzi i 4 jenerałow dostało się w tey okazyi w nasze ręce. Spieszę się z doniesieniem wam o tym, ponieważ w teraźnieyszych okolicznościach konieczna iest abyście o wszystkim uwiadomieni byli. Zostawiam sobie

)2(

wmniey nagłem momencie doniesienia wam o wszystkich zdarzeniach obszerniey iak tylko wszystkie rapporta po odbieram.

Łańcuch Alpow, ktory Francyą i Szwaycaryą od Włoch dzieli, przedziela także Włoski od Niemieckiego Tyrolu, Weneckie kraie od kraiow Cesarza Karencyi hrabstwa Gorycyi i Gradisca. Dywizya jenerała Massény przez Włoskie Alpy przeszła i uyście Noryskich Alpow osadziła. Nasi nieprzyiaciele tak byli nieroz tropni, iż wszystkie swoie bagaże i część swoiey armii przez Noryskie Alpy prowadzili, które w tym położeniu rzeczy w nasze ręce się dostały. Potyczka przy Tarvis została wyżey chmur na gorze która nad Niemcami i Dalmacyą wyniesiona iest, stoczona. W wielu mieyscach gdzie się nasza linia rozciągała na 3 stopy sniega było, i gdy nasza iazda z lodu attakowała zaszły takie zdarzenia, które dla nieprzyiacielskiey iazdy nie pomyślne były.

Podpisano *Buonaparte*.

Widać iż negocyacye pokoiu między Cesarzem i rzecząpospolitą dla tego wstrzymane zostały, iż Cesarz nowey rzeczyposnolitey Włoskiey niechciał uznać Z resztą jenerał Buonaparte odebrał rozkaz, aby przy pierwszey instrukcyi został, żadnych innych propozycyi nie słuchał, tylko zwycięzką swoią kampanią iak naydzielniey popierał. Potwierdza się także iż dyrektoryat wydał rozkaz zdemolowania cytadeli w Medyolanie i Mantui. Nasze woyska miały iuż do Klagenfurtu wniść.

Jenerał Moreau który się tu ieszcze znayduie co dzień miewa konferencye z woiennym ministrem, na których się i jenerał Angereau znayduie; te dotyczą się jeneralnego planu iak teraźnieysza kampania ma bydź prowadzona Słychać, iż jenerał Hoche odebrał rozkaz przeyscia za Ren i w targnienia do Niemiec.

Admirał Vanstable umarł w Dunkierce. — Angielski kommissarz Swinburn miał także odebrać rozkaz oddalenia się na 15 mill. od Paryża pod czas elekcyi.

Z Turynu donoszą, iż rezyduiący tam minister Cesarski hrabia Cheradini który z jenerałem Clarke o pokoiu rozmawiał, po krotkiey chorobie umarł.

Jenerał Canclaux idący iako poseł rzeczypospolitey do Neapolu pożegnał się z dyrektoryatem.

Od nieiakiego czasu wowią tu o maiących nastąpić odmianach w Niemczech, ieżeli rzeczpospolita Ren za granicę otrzyma; za odstąpienie leżących z tey tu strony Renu prowincyy odbierze Krol Pruski na tamtey stronie wynadgrodzenie.

Dziennikarze spotwarzaią wiele deputowanych wyszłych z ciała prawodawczego, aby znowu nie byli obranemi. Lecz dyrektoryat maiąc wzgląd na ich doświadczenie zapewne im niektóre urzędy powierzy.

W roku 4 rzeczypospolitey w prowadzono za 194 mill. 125,000 liw. w metalowey wartości, a wyprowadzono z Francyi za 191 mill. 718,000 liw. w teyże wartości, tak że rowno wagą na szkodę Francyi tylko o 3 mill. zachodzi. Między w prowadzonemi towarami znaydowało się żywności i rożnego gatunku trunkow za 83 mill. 669,000 liw. metalow za 3 mill 421,000 surowych materyałow do kunsztow i rękodzieł za 38 mill. 804.000, towarow przemysłu, materyi, bawełnianych materyy &c za 54 mill. 738,000 srebrnych rzeczy za 8 mill.

493,000, a innych rożnych artykułow za 5 mill. liw. Wprowadzenie z przyiacielskich kraiow, Hiszpanii, Hollandyi, Turczech i barbarzyńskich kraiow wynosiło 59 mill. 733,000 liw.; z neutralnych kraiow, Danii, Szwecyi, Prufs, Anseatyckich miast, Genui, Szwaycaryi i Amerykańskich stanow 124 mill. 790,000, a z pryzow w woynie będących kraiow, Portugalii, Sardynii, Medyolanu, Anglii, Rofsyi i Cefsarskich kraiow w Niemczech wynoszą 9 mill. 602,000 liw. Francuzka żegluga 91,000, a zagraniczna 579,000 razem 670,000 beczek, a brzegowa żegluga od iednego do drugiego brzegu Francuzka 765,160, a zagraniczna 70,275 razem 835,385 beczek wynosiły Wyprowadzono z Francyi za 36 m. wina, za 18 m. wodki, za 1 m 590,000 metalow, za 13 m. 611,000 surowych materyałow do rękodzieł, za 76 mill. iedwabnych, wełnianych &c rękodzielnych towarow, za 18 mill. galanteryi i modnych towarow &c. Że wyprowadzenie wprowadzeniu wyrownywa pochodzi z będącego pod ów czas systematu pieniędzy. Z resztą wprowadzenie nie iest tak wielkie iak dawniey bywało. Teraz mamy pokoy z Hiszpanią i innemi mocarstwami i wszystko czyni nam nadzieię do przywrocenia Francuzkiego przemysłu i handlu.

Z Londynu d 31. Marca.

Już okazuią się skutki teraźnieyszey nieszczęśliwey woyny, które ze wszystkich stron oddawna przepowiadano. Sam nawet P. Pitt iest w wielkim pomięszaniu; kommifsya skarbowa z parlamentu dwie godziny go trzymała i examinowała. Zmiana ministrów zdaie się bydź w robocie chociaz ieszcze nic pewnego w tey mierze nie oznaymiono. Może margrabia Lansdown dawniey lord Shelburn, który Amerykański pokoy zawarł, iest ten mąż, który także ważny w swych skutkach z Francyą pokóy zawrze. Lansdown był od dawna w parlamencie nie wykonawszy przysięgi, taraz pośpieszył się Król z podpisem *Indemnificationis-acte* dla niego. — Z Hrabią Suffolk, który formalnie w wyższey izbie na oddalenie P. Pitta nalegał, miał Król u dworu długą rozmowę. Ministeryalne iednak pisma zapewniaią, iż teraz nie myślą o zmianie ministrów.

P. Flint sekretarz P. Wickham w Bazylei przybył tu na ostatnim okręcie z Hamburga, dla pracowania w tuteyszym wydziale interefsów zagranicznych. P. Talbot, który był z lordem Malmesbury w Paryżu będzie pełnomocnym ministrem w Bernie. — Po przybyciu P. Flint z Bazylei złożono zaraz wielką radę, na którey iak się domyślaią o pokoiu rzecz była. Tu iuż zapewniaią, iż za pośrzednictwem Moskwy Cefsarz z Francyą o pokóy osobny traktuie.

P. Pitt pisał do iednego dyrektora banku, w ktorym uprasza banku aby go 600,000 funt: szterlingow na billety skarbowe założył, które on z naypierwszych pieniędzy maiącey się otworzyć 15 mill: f. szt: nowey pożyczki przyrzeka oddać. Oto iest ten list:

Z Downing Street d. 27. Marca.

Znayduie się w nieprzyiemney konieczności uwiadomienia WPana, iż gdy wyznaczona kommifsya od parlamentu do wyexaminowania stanu skarbu nie mogła ieszcze swego rapportu zdać i ia także nie mogłem ieszcze dokładnie czasu wyznaczyć do ułożenia nowey pożyczki. W tym i przeszłym tygodniu zdarzyły się rządowi bardzo nagłe wydatki, które z przyczyny

trudności pomnożenia billetów skarbowych nie mogły bydź zastąpione. Byłoby dla publiczney służby bardzo ważną rzeczą, gdybyś WPan mógł nakłonić właścicielow banku, aby mię 600,000 f. szt: założył, które z naypierwszych pieniędzy nowey pożyczki powrócone bydź maią &c. Mam honor bydź &c.

Podpisano *W. Pitt.*

Rządca banku oświadczył z przyczyny tego listu zwołanemu zgromadzeniu właścicielów, iż dyrektorowie nic przez siebie nie chcieli w tey mierze robić, ale niewątpi iż żądaniu ministra zadosyć uczynią. P. Hoaro nie chciał na to zezwolić, póki nie będzie zaręczenia iż nic z tych pieniędzy za granicę nie wyydzie, ponieważ by to dopiero przywróconemu kredytowi zaszkodziło. P. Durant zapytał się czemu minister raczey prosto na giełdę nie udaie się z billetami, ponieważ przeświadczone publikum poniesłoby w zmiance stratę, zamiast co ią sam bank teraz dźwiga, i czy to bankowi nie będzie przeszkodą do kupowania wexlow kupieckich? Rządca odpowiedział, iż czas podsunienia tych pieniędzy iest bardzo krótki, nie żeby miał takowe skutki zrobić. Z oporem iednak 5 głosów pozwolono na założenie rządu 600,000 f. szt:; ale P. Durant wymówił sobie, aby rząd podobnemi pożyczkami na potym nie obciążał banku.

P. Sames, dawniey poseł Duński w Madrycie wydrukował nie dawno dokładną specyfikacyą Hiszpańskiey flotty i wszystkich będących na niey officyerów z ważnemi uwagami, do czego mu długie w tym kraiu siedzenie sposobność dało. Pokazuie się z niey iż Hiszpanie w Kadyx, Ferrol i Karthagena iako naywiększych swoich portach 76 liniowych okrętów, 52 fregat, 10 korwet, 9 szebeków, 16 urkasow, 43 bryganiyn, 7 balandrasow, 10 golletow, 4 galerow, 2 galioty, 22 bombowych okrętow, 57 armatnych szalub, 17 innych woiennych okrętow, 4 tartarow i 12 batow, ze wszystkim 347 woiennych okrętow posiadaią.

Xżę Wallii daie w sobotę głowom oppozycyi PP. Fox, Erskine, lordowi Rüssel, hrabi Moira i Xiążętom Bedfort, Norfolk, Devenshire przepyszny obiad, i to iest iako znak iż się zupełnie do tey partyi przyłączył uważane.

Kto mowy P. Grattan w Irlandzkim parlamencie z uwagą czyta, znaydzie w nich wiele podobieństwa do mow Mirabeau, ktore miał w roku 1789 i 90 przed wybuchnieniem rewolucyi Francuzkiey. — Do połnocney Irlandyi zawsze ieszcze wiele woyska posyłaią; z tym wszystkim mowią iż tam iuż rozruchy są uśmierzone. — Lord Southampton z szedł z tego swiata.

Mieszczanie Londyńscy chcą drugie zgromadzenie zrobić dla naradzenia się iakie kroki maią przedsięwziąść względem adresu o oddaleniu ministrow, ktorego Król nie chciał na tronie siedząc przyiąć.

Nasz okręt Bittern zabrał w zachodnich Indyach Hiszpański okręt wartaiący 60,000 f. szt: i do Martyniki zaprowadził.

P. Pultner zrobił proiekt podwyzszenia gwineow; w roku 1695 wartały 30 szelągow, a w roku 1717 zostały do teraźnieyszey wartości zredukowane.

Wczoray powrocił lord Bridport z swoią flottą od 14 liniowych okrętow i kilkunastu fregat do Portsmut nazad. — Admirał Seymour odpłynie w krotce w 5 liniowych okrętow i kilka fregat z Spithead do

wyprawy przeciw osadom Hiszpańskim w Ameryce południowey. — Wyszła z Cork do zachodnich Indyy flotta stanęła szczęśliwie w Barbados. — Kupcy Angielscy posłali admirałowi Jervis za odniesione ostatnie chwalebne zwycięztwo adreſs podziękowania.

Emigrantka Francuzka Xiężna Tremouille udaie się na żądanie Imperatorowey z Anglii do Petersburga.

Prezydent Krolewskiey akademii umieiętności P. Banks został członkiem tayney królewskiey rady.

Bank umyślł nadchodzącego d. 5 kwietnia zapłacić połroczną prowizyą 3½ procentu. — Admirał Vandeput szczęśliwie w Halifax z swoią eskadrą stanął.

Wzięcie Hiszpańskiey wyspy S Troycy i dobre przedsięwzięcie przeciw będącey tam Hiszpańskiey eskadrze, potrzeba szczególniey sekretowi, ktory był przy tey wyprawie zachowany przypisać; nikt oprocz kommendanta niewiedział iey przeznaczenia. Na wyspie S Troycy mieli Anglicy 2 mill: dollarow w gotowiznach znaleść.

Hrabia Bellamonte, ktory mocno przeciw naszemu ministrowi w Irlandzkim parlamencie obstawał, urzędu jeneralnego pocztmaystra postradał.

W wielu okolicach kraiu zgromadza się lud dla ułożenia adreſsow z prożbą do Krola aby teraźnieyszych ministrow oddalił. W Salisbury i innych mieyscach popisano petycye z prożbą do parlamentu o zrobienie pokoiu.

Przybyły tu kommodor Ruffo iedzie w krotce ztąd iako poseł Neapolitański przy dyrektoryacie do Paryża. — P profeſsor Lichtenstein z Hamburga został członkiem tuteyszego Lineuszowskiego towarzystwa.

Z Lizbony pod d. 11 t. m. donoszą: " Wczoray wyszła ztąd znowu iedna dywizya Angielskiey flotty; dawniey wyszła iuż dywizya iest przeznaczona do pilnowania nader bogatey z Hawanny powracaiącey Hiszpańskiey flotty. Około d. 20 t. m. admirał Jervis z resztą także flotty ztąd na morze popłynie. „

Przeciw bogatym Hiszpańskim posiadłościom w Ameryce miał rząd nasz i admiralicya szczególniey swoią uwagę obrocić. Eskadra lorda Seymour ma między innym przeciw Hawannie bydź przeznaczona i wiele ieszcze innych wypraw będzie przeciw posiadłościom Hiszpańskim w Ameryce uzbroionych.

Papiery stoią dziś 50¾ procentow.

W Irlandzkim parlamencie panuią wielkie niezgody między oppozycyyną i ministeryalną stroną. P. Grattan Irlandzki Fox, mowi żywiey iak dawniey. — P. Ponsoby wnosił d. 23 marca aby akt insurrekcyyny uchylono, ponieważ on nie tylko wolności szkodzi, ale wszystko złe za sobą ściągnie. — P. Ponsoby był 14 głosow wsparty, ale miał 127 przeciw sobie.

Z Tryestu d. 27. Marca.

Wnet po wzięciu fortecy Mantui starali się Tureccy poddani maiący tu swoie składy towarow, lub handluiący tu, u Francuzkiego posła w Konstantynopolu o bezpieczeństwo i opiekę dla maiących w Tryeście swych kommiſsantow, ludzi i towarow, co przez rekomendacyyny list do jenerała Buonaparte im uczynił; wszyscy więc Tureccy poddani nie doznaią ani na moment w swoim wewnętrznym i zewnętrznym handlu w Tryeście przeszkody i od kontrybucyy ieszcze maią bydź wolni.

Z Hagi d. 11. *Kwietnia.*

Wczoray doniesiono zgromadzeniu urzędownie o zwycięztwach Francuzow w Tarvis. Ta wiadomość wielkie poruszenie w zgromadzeniu uczyniła, i tym prędzey pokoy przyśpieszy, o ktory iuż negocyacye między Cesarskim i Francuzkim ministerium są rozpoczęte. Zapewniaią iż odstąpionie Francyi Niderlandow Austryackich nie podpada iuż żadney wątpliwości, i Cesarz się tylko ieszcze nad uznaniem nowych rzeczypospolitych Włoskich zastanowia. Lecz spodziewaią się iż na ten punkt tym pewniey się ugodzą, gdy Francuzki poseł w Konstantynopolu miał od porty pomyślne zapewnienia dla Francyi odebrać, co zapewne Cesarza do prędkiego pokoiu nakłoni. Przez odstąpienie Niderlandow Austryackich Francyi nasz rząd Batawskiey rzeczypospolitey tym mocniey i trwaley ugruntowany będzie. Francuzkiemu posłowi Noel kazało zgromadzenie uroczyste powinszowanie nad otrzymanem zwycięztwem złożyć, i zaraz związkow małżeńskich z współziomką naszą z Hagi mu powinszować.

Mamy tu pewną wiadomość iż Francuzi na nowo za Ren przechodzą. Dowoz żywności i ammunicyi z naszey rzeczypospolitey do armii nad Renem iest nadzwyczay wielki. — Jenerał Beurnonville w krotce tu spodziewany z Paryza nazad. Dom po dawnym kanclerzu Fagel miał tu dla siebie naiąć.

Wczoray zgromadzenie przyięło i zadekretowało rapport reprezentanta van de Castеele. Ten mieści w sobie między innym sposob powszechny podatkow; zapewne ten reprezentant będzie skarbowem ministrem.

Bogaci żydzi w Amsterdamie naięli sobie dom, gdzie swoie nabożeństwo odprawiaią. W sabasz i święta, trzyma oddział zbroynych obywateli warty dla zapobieżenia wszelkim nieprzyzwoitościom. Ubogim żydom nie podoba się ta nowość, ponieważ bogaci żydzi po większey części Portugalczykowie, nie przykładaią się iuż więcey do starego ich nabożeństwa.

P.S. W tym momencie rozeszła się tu pogłoska iż przedugodne artykuły pokoiu między Austryą i rzecząpospolitą Francuzką iuż są podpisane.

Z Genui d. 28 *Marca.*

Już zaczynamy doznawać w kraiu naszym tych samych poruszeń i rozdwoienia iakie panuią w przyległych nam Prowincyach; malkontenci wzniecili tego tygodnia rozruchy w mieście Sarzana; iednak woyska które tam posłano, i baczność rządcy, spokoyność przywrociły. Wielu z piskowych pochwytano.

Donoszą z Liworna, że oddział woyska Francuzkiego zabrał w bliskości, wieży S. Wincentego 94 sztuk wołow, które Anglicy morzem przesłać chcieli. Ci maiąc inną gotową partyą iuż na brzegu złożoną z 60 sztuk, zaraz odpłynęli, spostrzegłwszy zbliżaiących się republikanow.

Anglicy w krotce opuszczą wyspę Elbę gdzie wiele maią chorych i brak żywności. Wielu mowi że przeniosą się na inną wyspę śrzodziemnego morza, bo tam zrobili sobie ztronnikow przez przekupstwo.

Jenerał Chabran przybył tutay z Francyi, i przeieżdza do armii Włoskiey.

D O D A T E K

D O Nru. 34.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 26. KWIETNIA 1797.

Z Frankfurtu d. 7. Kwietnia.

Dnia 2 t. m. przybył tu Cesarski skrzydłowy adiutant maior Vincent z Manheimu; złożono radę woyskową, a d. 4 po tey radzie F. M. L. Mack zaraz na Ulm do armii Arcy Xcia Karola odiechał. Jego przeznaczenie iest różnie podawane: iedni mówią iż od armii Arcy Xcia Karola uda się do Wiednia, a z tamtąd do armii Renu nazad powròci. Drudzy utrzymuią, iż on więcey nad Ren niepowròci, ponieważ armia Renu nie będzie się tylko odpornie mieć.

Jenerał Werneck dziś odiechał ztąd do Weilburga, gdzie główna kwatera z Homburg przeniesioną została; swòy ekwipaż odesłał do Franken, gdzie także Cesarskie ciężkie bagaże będą odesłane. Spodziewamy się, iż Francuzi w kròtce na niższym Renie woienne działania rozpoczną, i zdaie się iż nie dostatek magazynòw naywięcey ich dotąd wstrzymał. Cesarska iazda na niższym Renie, która iuż z swoich kwater wyruszyła, składa się z 8000 ludzi.

Francuzka armia Renu i Mozeli iest także znacznie zmocniona. — Od Cesarskiey armii na niższym Renie idzie ieszcze 6000 ludzi do południowey Austryi. Jenerał Werneck kommenderuie teraz na niższym, a jenerał Latour na wyższym Renie, ieden od drugiego oddzielnie, ale pod rozkazami Arcy Xcia Karola.

Z Medyolanu d. 4. Kwietnia.

Ogłoszona insurrekcya w niektórych miastach kraiu Weneckiego, niebyła skutkiem iednomyślności, a rożnica zdań, sprawiła wiele zamieszek. Wieśniaki w prowincyi Bergamo niezdaią się przyymować zasad rewolucyynych reszty obywateli ich kraiu. W przeszły piątek kupa tych gorali napadła miasto Bergamo, i chciała się tam przedrzeć; patryoci trzymaiący straż w bramach oparli się; stoczyli żwawą potyczkę, i tey skutkiem było odstąpienie wieśniaków; stracili w zabitych 9 ludzi proca

wielu ranionych. Mówią że ci gorale wysłali w krótce poselstwo do miasta Bergamo, offiaruiąc złączenie się z tamteyszą municypalnością.

Mieszkańcy Salo nie ośmielili się zgwałcić swych związkow z rządem Weneckim. Część uzbroionych patryotow miast Bergamo i Brescia, udawszy się do tego miasta chcąc ziednoczyć z sobą Salozeńczyków, ci z początku przyięli ich, lecz w krotce zebrany lud uderzył na nich i zamordował. Rewolucyyne miasta wysłały znaczną część woyska przeciw Salo, mszcząc się za rzeź popełnioną.

Administracya ogłosiła wczoray odezwę zalecaiąc naylepsze porozumienie się z Szwaycaryą. Zabroniono obywatelom pod surowemi karami obrazić mieszkańca Szwaycaryi bądź słownie, bądź iakim nieprzyzwoitym postępkiem, z robić szkodę, lub zamięszać w czym kolwiek spokoyność kraiu z iednoczonych trzynastu kantonów.

Z Kolonii d. 7. Kwietnia.

Jenerał kommenderuiący Hoche, przybył tu d. 2. t. m. obiazd iaki ten jenerał zrobił tak z strony Creveld, iak i Düsseldorf, poruszenia które widać między woyskiem, przewoz ustawiczny żywności i ammunicyi, wszystko to zdaie się obiecywać że pożar woienny w krotce wybuchnie.

Dotąd niewiedzieliśmy o tym co następuie:

Kopia rozkazu jenerała kommenderuiącego Hoche, w głowney kwaterze Kolonii d. 24 Ventose (14 Marca.)

Jenerał kommenderuiący ogłasza armii, że organizacya na rok piąty, będzie w ten sposób:

Prawe skrzydło pod kommendą jenerała Grenier złożone będzie z pierwszey dywizyi i rozciągnie się od uyścia Mozeli wzdłuż Renu do Bingen, potym wzdłuż rzeki Nah, aż do Kreutznach. Srodek kommenderowany od jenerała Lefevre, składać ma drugą i trzecia dywizya, rozciągaiąc się w zdłuż Renu od Koblentz do Kolonii obeymie wyspy Renu, i szaniec mostowy pod Neuwied. Lewym skrzydłem kommenderować będzie jenerał Championnet, które złoży czwarta dywizya z rezerwą, i zaymie kraiię Berg, i na prawym brzegu Renu począwszy od linii demarkacyyney przez Erberfeld, Solingen i Opladem, aż do uyścia rzeki Wüpper, o dwie mile od Kolonii.

Z Zemlina d. 9. Kwietnia.

Między 5 i 6 t. m. widzieliśmy tu bardzo gęste sztafety. Od tuteyszego garnizonu pomaszerowało 400 rekrutow, z mieyscowem kapitanem, które połączywszy się z innemi będą na wozach do armii transportowanemi.

Buntownik Bosmanezyoglu już nie przyiacielskie kroki rozpoczął, zabrawszy 60 statkow z woyskowemi sprzętami i ammunicyą z Konstantynopola do Belgradu przeznaczonych, i kazał oświadczyć iż one do niego należą i bardzo mu są potrzebne W. Wezyr musiał więc inny transport do Belgradu wysłać. Basza Belgradzki zmięszał się tym bardzo maiąc się wszystkiego od takiego śmiałka do obawiania Buntownik ten kazał mu oprocz tego oswiadczyć, iż prosto i z otwartem czołem na Belgrad uderzy, i żadnych podstępow, ani oszukaństwa, do iakich basza Belgradzki iest przyzwyczaiony, nie użyie. Wszystkie wiadomości zgadzaią się, iż siła tego buntownika iuż do 60,000 ludzi donosi.

Niedawno wysłał Greckiego arcy biskupa Widyńskiego na Wołoszczyznę. Xżę Wołoski miał z całem dworem wyyść na przeciwko niemu i wielkie honory dla niego czynić. Wszyscy baszowie na około Widyna odebrali iak się iuż doniesło rozkazy do ruszenia przeciwko buntownikowi, iakoż przyszło iuż do spotkania się znim, i Bosmanezyoglu ma bydź pobity.

Basza Belgradzki zwołał iuż także 30,000 Serwiyskich chrześcian, z których iuż 10,000 do fortecy weszło. Basza chciał tych ludzi między swoich żołnierzy podzielić, ale ci oparli się, i mocno przytym stanęli, iż ieżeli im nie pozwoli osobno służyć i z ich religii officyerow sobie samem obierać, to się rozeydą. Basza sprobowawszy wszystkich sposobow, nawet i grożby musiał zaniechac swego zamiaru i dać im na wolą.

Dzisiay 1 batalion Czaykow i 8 czaiek z 62 armatami i 62 ludzi iest tu oczekiwany, co wszystko konmi na Sawie do Karlsładt i tamteyszych okolic będzie ciągnione.

Z Frankfurtu d. 8. Kwietnia.

Xżę następca Hefsen Kafselski, nie dawno od oyca swoiego landgrafa na stopień ienerała leytnanta wyniesiony i w Hamburgu z nową swoią małżonką odtąd mieszkać maiący, w krotce tam ziedzie, ale czas iego przybycia nie iest ieszcze oznaczony. Obywatele miasta Hanau wystawuią z pomiędzy siebie oddział iazdy, ktory go będzie przyymował.

W wielu pismach publicznych czytamy list officyera Austryackiego, ktory w sobie zawiera wiele szczegołow o krytycznym stanie Mantui przed samym iey poddaniem Francuzom: "Wszystkie koty, namienia ow list, zostały od obywateli i żołnierzy wyiedzone, a od ostatnich nawet i psy. Jenerał Sebottendorf, konia swego faworyta, na ktorym 11 lat ieździł, musiał kazać zabić na strawę. Wurmser miał co dzień 30 officyerow u stołu, ktory był połmiskami z mozgiem i wątrobą końską korzeniem zaprawną, ale na ostatnie 14 dni oblężenia, iuż ani korzenia, ani octu, ani wina, ani mleka nie było. Niektorzy obywatele mieli ieszcze po parze kur w piwnicach i przedawali iedno iaie po poł ryńskiego, lecz nakoniec i tych zabrakło i potrzeba było żyć samą kukurycą i ryżem. Parobcy szczególnie kata zyskiwali wśrzod tey powszechney nędzy i ucisku. Wywozili oni nocą na swoich karach trupy, dostaiąc za każdego po 4 liwry. W dzień zaś wyprowadzali na tychże karach zdechłe konie. Jeszcze podczas pierwszego oblężenia dom kupiecki, pałac Kolloredo, i kilka klasztorow przez bomby Francuzkie spalone zostały. W wielkim i warownym od bomb kościele S. Jędrzeia wiele familiy dniem i nocą się chroniło.

Od granic Tyrolskich d. 4 Kwietnia.

Francuzka armia w Tyrolu iest na 24.000 ludzi tylko rachowana; zaczym powstanie w mafsie będzie może dosyć mocne do wstrzymania iey od dalszego w targnienia. Lecz mowią iż nową kolomna Francuzow od Karencyi ku Salzburgowi ciągnie; ieżeli tak iest, jenerał Kerpen będzie musiał teraźnieysze swoie stanowisko porzucić aby nie został oderznięty. — Wszystkie kosztowności z Inspruka wywieziono do Augszpurga.

Z Szwabii d. 9. Kwietnia.

Miasta rzeszy i inne stany Szwabskie.

go cyrkułu zostały od Cesarskiego ministra hrabi Fugger wezwane zgromadzenia się do Kempten, aby w przypadku ieżeliby Francuzi do Tyrolu i do Szwabii wtargnęli obmyślić śrzodki do podniesienia w massie ludu. Przedwczorem przybyło iuż wielu deputowanych od stanow Szwabskich do Kempten. Tym czasem cyrkułowe woyska i kontyniense maią się w Ulm zgromadzić, gdzie im odebrana broń i chorągwie powrocone będą. — Buonaparte armia chociażby naymnieysze garnizony zostawiała, musi się koniecznie co dzień zmnieyszać; gdy przeciwnie Arcy Xcia Karola armia co dzień się zmaga.

Z Bazylei d. 5. Kmietnia.

Wenecya iest teraz mieyscem, gdzie pokoy między Cesarzem i rzecząpospolitą Francuzką ma bydź negocyowany. Bieg kuryerow z Wenecyi przez Szwaycaryą do Paryża iest nadzwyczay wielki. Dyrektoryat, mowią, wyszle jenerała Pichegru, który do Paryża wyiechał, iako nadzwyczaynego ambassadora do Wencyi, dla ugodzenia się tam z Buonaparte, Clarke i hrabią Lehrbach na warunki pokoiu.

Od Renu d. 11. Kwietnia.

W Ulm zbjera się znaczne korpus woyska, nad którem jenerał Hotz ma mieć kommendę. Indzynierowie Cesarscy iuż tam przybyli, którzy na gorze S. Michała i innych wzgorkach szańce będą zakładać. — D. 22 marca Xżna Anhalt-Dessau synem została rozwiązana.

Z Kolonii d. 7. Kwietnia.

Wczoray deputacya od tuteyszego magistratu prezentowała jenerałowi Hoche wino honoru. Ten jenerał oświadczył im z tey okazyi, iż by mu bardzo miło było, gdyby w Kolonii rowne prawa protestantom iak i katolikom przyznano i powszechną tolerancyą ogłoszono. Deputowani opowiedzieli to senatowi, który cały dzień nadtym naradzał się i dziś jenerałowi ma dać odpowiedź. Zapewniaią iż chcą protestantom iezuicki kościoł do ich nabożeństwa wyprzętnąć, oni maią zato 3000 luidorow miastu porzyczyć. Jesteśmy teraz ciekawi iak to jenerał przyymie, i czyli to milczeniem pokryie.

Z Włoch d. 30 Marca.

W Papiezkich kraiach trwaią ciągle rozruchy, a szczególniey w Xstwie Urbino, gdzie 4000 chłopow zebrało się razem, rabuią i rozbiiaią, Arcy biskup Urbiński wydał pasterski list, w którym tę swawolą przeciwną religii wystawia i Xży wzywa, aby lud zapewnili, iż religia w ostatnich zdarzeniach nie naruszoną została. Papież wysłał deputowanego do tamteyszego jenerała dla umowienia znim śrzodkow do uśmierzenia rozruchow. Jenerał wydał potym oznaymienie, w którym wszystkie zaszłe wykroczenia za nie byłe oświadcza i mieszkańcow do powrotu do domow wzywa.